

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului, Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADY Membru în Consiliul Legislativ
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				I. GR. PERIETEANU Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facu taate de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membru corespondent pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

- Pentru unificare, de Curierul Judiciar.
- Două lucrări necesare: Un dicționar și un Repertoriu juridic românesc, de Alex. Vellescu.
- In jurul legii de organizare judecătorească, de Vasile M. Dimitriu.
- Comercializarea serviciilor publice comunale sub imperiul noilor legiuiri, de Jean H. Vermeulen.

JURISPRUDENTE:

- Curtea de Casație s. I: Maria Brânzeu și alții cu Dr. N. Constantinescu și alții (Dacă retractul litigios poate fi oferit în instanța de perimare?).
- Casație s. I: I. Abram Marian fost Haimovici cu Perlman (Procedura de chemare. Lipsa din dosar a dovezii de citare la prima instanță. Consecințe. Hotărâre neapelată. Contestație. Invocarea lipsei dovezii, Respingere), cu o Notă de Hugo Friedmann).
- Idem: Locot. Radnofary George condamnat de consiliul de Război (Amnistie. Condamnare în contumacie. Dacă și când beneficiază de amnistie?).
- Curtea de Apel s. I: Petre Ganciu cu Pulcheria Doiciu (Vânzare. Act sub semnătură privată netranscris. A doua vânzare. Act autentic transcris. Refuzul vânzătorului de a preda imobilul primului cumpărător. Acțiunea acestuia pentru a i se preda imobilul. Imposibilitate de executare: Art. 1515 c. civ. și 725 pr. civ.), cu o Notă de Prof. Al. Cerban.
- Trib. Iași s. III: C. Stoicopici cu I. Vidrașcu (Perimare. Act intrerupător. Art. 257 pr. civilă), cu o Notă de Prof. Florin Sion.

PENTRU UNIFICARE

Se împlinesc în curând doisprezece ani dela Uniunea cea mare a țărilor surori.

Numărăm anii mereu, fără a putea număra însă și pașii de progres ce-i așteptăm pentru consolidarea temeinică a României întregite.

Spre a ajunge la unirea sufletească a neamului un mijloc eficace este fără îndoială unificarea legilor lui fundamentale.

Totuși, noi am lăsat să treacă atâta timp, fără să

înfăptuim nimic sau aproape nimic pentru realizarea acestei radicale transformări legislative.

Dintre grelele probleme pe cari Unirea ni le-a adus, niciuna nu a fost mai neglijată decât aceasta. Este explicabil că oamenii noștri politici, chiar când au înțeles-o, nu i-au dat importanța cuvenită; căci ei se aflau sub presiunea atâtor evenimente și atâtor nevoi imperioase cari impuneau soluțiuni neîntârziate. Dar nu știm ce scuză ar putea invoca juriștii noștri, cărora le incumbă în prim rând o muncă serioasă și susținută pentru a ridica monumentul legislativ pe care generația noastră are datoria să-l închine Unirei. Deși se impune ca fiecare din acei ce se ocupă cu Dreptul să-și dea pentru aceasta tributul său entuziast și dezinteresat, totuși prea puțini au muncit efectiv, mai toți mulțumindu-se să discute per longum et latum... dacă trebuie să facem unificarea legislației (?), în ce spirit trebuie să o facem (ca și cum nici n'am avea un spirit propriu românesc!), când și cum trebuie să lucrăm, cine trebuie să lucreze etc. etc. Iar la sfârșitul acestor discuții oțioase cari au durat un deceniu, când ne-am fi putut aștepta ca protagoniștii și ascultătorii să cadă cu toții de acord și să înceapă munca, am văzut cu surprindere că, obosiți de discuție, nimeni nu-și mai ia această sarcină. De altfel între timp s'a înființat un „Consiliu legislativ” în îndatoririle căruia s'a trecut și unificarea legilor. Concepția noastră după care Statul trebuie să facă totul, a căpătat și de astădată satisfacție deplină! Dacă Consiliul legislativ se ocupă, — atunci când i se dă răgaz, — cu unificarea, pentru ce oare s'ar mai ocupa de ea și alții?

Și astfel problema a căzut în indiferența generală...

Desigur că dacă am fi bănuit că după doisprezece ani dela Unire ne vom afla aproape în aceeași situație legislativă ca la început, am fi preferat introducerea imediată în teritoriile unite a legiilor vechiului regat. În locul legilor străine ale foștilor uzurpatori, legi potrivnice firei și sufletului românesc, am fi avut de atâta timp o legislație unitară, care ar fi avut cel puțin meritul să fie românească, dacă nu și, cum credem noi, superioară din multe puncte de vedere.

Astăzi pentru a lua o asemenea măsură radicală este prea târziu.

De aceea, în momentul de față nu mai este cu putință decât o unificare de contopire a tuturor legiilor aflate în vigoare, folosind din ele tot ceea ce ar fi mai superior științific, mai rațional și mai potrivit cu caracterul și gradul de civilizație al poporului nostru.

Trebue să năzuim ca odată cu unificarea să dăm țării întregite o legislație nouă care să înfățișeze nu numai un progres netăgăduit față de legislația fiecărei provincii în parte, dar și ceea ce numim noi „specificul românesc”, ținând seamă de tradiția și de evoluția firească a Dreptului nostru.

În această operă este elementar că nu am putea ignora nici de astădată marele îndreptar care pentru noi a fost întodeauna colecțiunea legiilor europene. Dar cum, față de întârzierea de până astăzi, o muncă de creație legislativă pe de-antregul nouă și originală, este exclusă, — se impune, credem, a se lua de bază în lucrările unificării una din legiile deja existente pentru a fi revizuită, readaptată și reînviată, potrivit principiului pus de altfel și în noua Constituție (art. 137). Iar această legislație nu poate fi, în cele mai multe materii, decât aceea a vechiului regat, ca una care, după mai mult de jumătate de veac, și-a câștigat dreptul la împământenirea definitivă.

În sfârșit, credem că până acum s'a întârziat prea mult pentru ca o înfăptuire cât de grabnică să nu fie imperios necesară. Legi perfecte nu vom putea realiza niciodată, pentru că o lege, ca orice operă omenească, este întotdeauna supusă greșelilor. Esențialul este să avem cât mai curând legi unificate. Nimic și nimeni nu ne vor putea împiedica să le perfecționăm cu vremea. Să nu pierdem din vedere că problema unificării legislative este pentru noi și o problemă de demnitate națională!

* * *

Încă de acum zece ani „Curierul judiciar” și-a deschis larg coloanele pentru a contribui în măsura mijloacelor sale la unificarea codurilor. În acest scop „Curierul” a publicat diferite studii — nu atât de numeroase pe cât se aștepta — a dat o importanță deosebită variatelor chestiuni ce s'au ivit din cauza legislației noastre devenită eterogenă, s'a preocupat de mișcarea de unificare din alte țări ș. a. Cât privește discuția generală de principii asupra modului cum trebue delegată problema unificării legilor, socotim

că este timpul a o încheia. Și așa, aceea de până acum nu prea a folosit! Mai utile sunt cercetările de amănunt asupra legislației noilor provincii în comparație cu legislația vechiului regat, studiile privitoare la instituțiile juridice moderne care lipsesc din legislația noastră, lucrările de drept comparat, discuțiile de drept interprovincial, analiza critică a noilor proiecte sau anteproiecte de unificare ș. a.

Pentru acestea punem la dispoziția colaboratorilor noștri majoritatea paginilor ce destinăm doctrinei. Asemenea lucrări vor fi oricând binevenite și le vom acorda întâietate.

Dar în afară de acestea, „Curierul Judiciar” a găsit nemerit să întemeieze și o cronică permanentă pe care o va intitula: „CRONICA UNIFICĂRII LEGISLATIVE”.

Scopul ei va fi de a ține în curent pe cititori cu tot ceea ce reprezintă în țara noastră mișcarea de unificare a legislației, înțelegând prin aceasta numai unificarea legilor fundamentale de rezortul justiției, a codurilor, — nu și a legilor speciale de cari se va ocupa numai când acestea vor avea vreun raport cu cele dintâi. Măsurile legislative, lucrările doctrinei, tendințele jurisprudenței, publicațiile periodice, într'un cuvânt orice fapt sau orice idee care s'ar manifesta pe tărâmul unificării, va găsi în Cronica noastră o mențiune critică făcută cu desăvârșită obiectivitate și în consecvența principiilor ce am arătat.

În fiecare lună „CRONICA UNIFICĂRII LEGISLATIVE” va însemna pe scurt și pe cât posibil complect tot ceea ce în luna precedentă s'a înfăptuit, s'a proiectat sau s'a discutat în vederea unificării, ținând seamă de orice progres ca și de orice regres. Nu vom trece cu vederea nici mișcarea legislativă din străinătate, mai ales aceea din Statele ce sunt preocupate ca și noi de problema unificării.

„CRONICA UNIFICĂRII LEGISLATIVE” va apărea — cu începere din luna viitoare — regulat odată pe lună, fiind scrisă de un redactor al revistei noastre, special însărcinat cu aceasta. Vom fi totuși recunoscători colaboratorilor și cititorilor noștri cari vor contribui la... alimentarea ei, fie direct, comunicându-ne orice observații, — bunăoară asupra greutăților inerente lipsei de unificare, — sau semnalând orice chestiuni de amănunt din acest domeniu atât de vast — fie indirect, trimetându-ne spre publicare lucrări de felul celor mai sus indicate.

Mărturisim sincer gândul nostru: Intenționăm, dacă nu a porni un curent serios pentru elaborarea neîntârziată a unificării legislative, cel puțin a ajuta cât de puțin prin îndemnul nostru stăruitor și tenace la deslegarea celei mai grele probleme ce s'a pus vreodată juriștilor români.

Ca revistă juridică românească nu voim decât să ne facem în tot chipul și pe deplin datoria.

DOUĂ LUCRĂRI NECESARE: UN DICȚIONAR ȘI UN REPERTORIU JURIDIC ROMÂNESC

Cei ce urmăresc activitatea publicistică din ultimii ani în domeniul dreptului constată cu drept cuvânt o adevărată eflorescență.

Cu toate greutățile vremii, ce se repercutează atât asupra juriștilor scriitori (cărora necesitățile lui „primum vivere” le răpesc timpul necesar pentru „deinde philosophari”) cât și asupra editorilor cari fac un real sacrificiu dând luminii opere de drept, — bibliografia juridică românească de după războiu înregistrează un număr însemnat de opere de o reală valoare.

Codurile adnotate și monografiile publicate în ultimul timp ne dau măsura valorii științifice a autorilor lor și legitimează cele mai îndreptățite speranțe în puterea lor de muncă și în rezultatele acestei munci.

E drept că în epoca de așteptare a unificării și codificării pe care de zece ani o străbatem, nu se poate cere nimănui să pregătească un comentariu în numeroase volume și nici măcar să „actualizeze” de pildă opera monumentală a lui Alexandresco. (Menționăm cu atât mai mult lucrarea în domeniul dreptului penal a d-lor Dongoroz, Chiselită, Laday și Decusară a reeditării operii lui Tanoviceanu).

Dar ceace e surprinzător e că zece ani după unire nu avem încă un dicționar juridic românesc care să îndeplinească îndoita menire de a redă pe de o parte o terminologie juridică românească precisă cu definițiunii clare și pe înțelesul tuturor, iar pe de alta, de a arăta în dreptul fiecărui termen juridic românesc, corăspunzătorul termen al legislațiilor încorporate odată cu provinciile unite și, pentru ușurința cercetărilor, și termenul francez, italian și englez.

Lucrarea nu ar cere o efortare supraomenească, ar avea la îndemână suficient material lexic și ar rămâne utilă chiar după unificarea legislației.

Ministerul de Justiție și Consiliul legislativ ar avea, credem, rolul inițiativei acestei opere și mijloacele intelectuale și materiale de a o realiza.

Dar odată cu această lucrare în mic, credem sosită vremea de a pregăti un repertoriu juridic românesc în genul Pandectelor franceze, a Jurisprudenței Dalloz, a repertoriului Carpentier sau a lui Digesto Italiano.

Desigur o atare operă nu se poate lucra într'o epocă de unificare a codurilor, dar ea se poate pregăti de pe acum. Ne dăm seama de câtă vreme e necesară numai pentru lucrările pregătitoare: alcătuirea vocabularului (care ar putea servi pentru elaborarea dicționarului de care am vorbit mai sus), întrunirea colaboratorilor, repartitia capitolelor lucrării, adunarea materialului, pregătirea tehnică, — toate acestea ar cere, credem, cei doi-trei ani câți ne mai despart de elaborarea și promulgarea probabilă a codurilor noastre unificate.

Materialmente, acest repertoriu ar cere desigur o efortare uriașă de energii și cheltueli. Rentabilitatea întreprinderii e puțin probabil că ar surăde unui editor particular fără asigurarea unui tiraj care să cuprindă cel puțin toate judecătoriile, tribunalele, Curțile și barourile țării. Ar fi, credem, o chestiune de demnitate ca-un astfel de repertoriu să apară sub auspiciile oficialității noastre și nu ne îndoim că Ministerul de Justiție, Consiliul legislativ (în măsura în care elaborarea codurilor îi mai lasă vreme disponibilă), magistratura și baroul își vor uni energiile ca să facă posibilă apariția acestei opere.

Nădăduim că scopul urmărit va isbuti să întru-nească pe toți cei cari izolați sau grupați în diferite asociațiuni sau redacții ne-au dat și până acum atâtea lucrări valoroase și utile.

Experiența în această privință a celor ce ne-au dat excelente coduri adnotate — și în fruntea lor stau membri ai supremei noastre magistraturi —, unită cu râvna de muncă și cultura solidă a unei tinere generații ce a dat străluciți scriitori dintre Academicienii noștri, profesorii, conferențiarii și docenții universitari, magistrați și avocați, ar putea da într'o sinergie entuziastă, sub o călăuzire pricepută și stimulativească acest

Monumentum aere perennius
menit a slăvi pacea, și a contribui la ordinea și progresul României întregite.

ALEX. VELESCU

IN JURUL

„Legei de organizare judecătorească”

Nu e lege, ce să fi fost mai mult complectată, ca cea de organizare judecătorească.

Trebuind să conțină principiile organizării Justiției și cele de selecționare și funcționare a corpului slujitorilor dreptății, osatura de încredere în organizarea Statului nostru național și nădejdea de propășire în viitor, această lege se păstrează sub forma veche de decenii și se modifică mereu.

Printre cele dintâi unificate și extinsă ca atare din 1924 pe întreg teritoriul Țării, a fost găsită insuficient alcătuită, suferind din această pricină numai după unire trei modificări: în 1925, una în 1926 alta 1928; iar în cursul anului 1929 i-au trebuit altele patru.

Cuprinde prea multe dispoziții de procedură, derogatorii diferitelor coduri, fără alt rost decât acela de a se legifera ușor și necomplect. Tipic este faptul că printr'un singur articol adăugat acestei legi în 1925, s'a extins în provinciile alipite jumătate din procedura penală a Vechiului Regat. E un mare neajuns ce forțează pe magistrații din Ardeal și Bucovina să aplice o lege nouă într'o regiune aparte de drept de multe ori prin interpretare, în lipsa de texte precise, ce nu puteau fi detaliate într'un singur articol dintr'o lege de organizare judecătorească.

Trecând peste textele regulatorii de competență în materie de recurs a Curților de Apel, regulile de confirmare a mandatelor de arestare emise de cabinetele de instrucție etc., cari n'au ce căuta acolo, această lege a mai statuat asupra unor drepturi câștigate -- con-

form legilor maghiare — de unii magistrați din Ardeal relativ la salarizare.

Aceste drepturi, litigioase la un moment dat, pentru modul cum au fost dobândite, sunt astăzi recunoscute prin bugetul anului în curs (1).

Fără a discuta astfel de drepturi câștigate, constatăm doar, că măriti de salarii nu s'au acordat tuturor colegilor aflați în aceeași categorie de vechime, muncă și sacrificii; iar formal cel puțin s'a consfințit o inechitate, care nu poate fi îndreptată altfel, decât să se acorde reparația meritată prin dispozițiile noiei legi de organizare judecătorească, care și din acest punct de vedere nu mai poate întârzia.

Ceia ce însă ne întărește credința în înfăptuirea cât de curând a legii, este cuvântul dat de către d-l Ministru al Justiției, marele protector al judecătorimei, care în raportul cu care a prezentat Camerei „Proiectul de buget al cheltuelilor Ministerului de Justiție” pe anul 1930 spune următoarele:

„Reforma organizării judecătorești pe care ne-am propus a o realiza și pe care Guvernul a și anunțat-o prin Mesagiul acestei sesiuni, se găsește în perioada de pregătire și va forma obiectul unei deosebite legi ce se va prezenta în curând discuțiilor D-voastră.

„Prin această lege se va ataca întreaga problemă a organizării Justiției, astfel ca să se asigure în primul rând independența desăvârșită a magistraturii, iar în al doilea rând să se îmbunătățească starea materială atât a magistraților cât și a funcționarilor judecătorești prin înmăntări pe loc și prin acordarea de gradapii.

Cheltuelile pe cari această reformă le va atrage după sine, se vor acorda în cursul executării bugetului prin deschideri de credite extraordinare”.

Criteriile viitoareii legi, ni le indică însuși d-l Ministru: *independența magistraturei, și îmbunătățirea stării ei materiale.*

Cum s'ar punea asigurarea independența desăvârșită a magistraților decât punându-i la adăpostul oricăror tentații din afară, ce privește perspectivele de avansare, ce să n'o poată aștepta decât exclusiv dela munca prestată și valoarea personală. Colegiile de recomandare a capacității judecătorilor s'au dovedit neeficace. Magistratura fiind un corp solidar și alcătuit pe trepte ierarhice, membrii lui componenți se apreciază reciproc din toate punctele de vedere, nețăgăduindu-se valorile. Recompensele ca și corecțiunile trebuie sancționate înăuntrul corpului și doar măsurile spre executare de adus la cunoștința Ministerului.

Toți membrii corpului judecătoreșc trebuie să fie inamovibili, chiar membrii Parchetelor, după ce printr'un anumit slagiu și trecerea examenului de capacitate teoretic și practic, au pătruns în corp. Stagiul trebuie cerut fiecărui candidat în mod obligatoriu în fiecare regiune a țării și pe rând la fiecare instanță, cu cunoașterea legilor interprovinciale. Munca judiciară pe la instanțe trebuie reglementată prin lege, obligându-se judecătorii ce lucrează în colegiu, să cunoască dosarele prin introducerea raportului oral pentru judecătorii tribunalelor și ai Curților de apel. Nu e admisibil ca un judecător să intre în ședință, pentru a

1) Unii judecători, președinți de tribunale, Consilieri și Președinți ai Curților de Apel din Ardeal, cari conform legilor maghiare au dobândit până în 1925 gradul pe loc de consilier de Casație (clasa V-a de salarizare) primesc cu începere de la 1 Ianuarie 1930 lea de unii consilier efectiv la Inalta Curte, adică 32.000 lei deci cu 10.000 lei mai mult decât un consilier la Curțile de Apel din țară, mulți dintre aceștia din urmă având peste 10 ani vechime în grad,

asculta întâi pe greșier controlând procedura și dosarul și a lua cunoștință de conținutul acestuia în camera de deliberare. Numai astfel s'ar soluționa cât mai multe cauze, reducându-se cele sorocite la numărul ce să se poată judeca. Ziua sorocită împriecatului pentru judecare, i se cuvine întreagă de dimineață până seara. Pentru ce să se socoată ziua de judecată la instanță numai pe jumătate — tribunalele și Curțile începându-și activitatea după ora 12.

Cea mai spornică activitate fiind de dimineață are avantajul, că magistrații își păstrează sănătatea și atenția încordată, judecata putându-se urma și după amiază, cu evitarea pentru împriecinați a amănărilor din lipsă de timp. Interesele avocaților mai ales a celor pușini cu lipsă de timp, nu pot prima pe acele ale justiției și a justițiabililor.

Dacă astăzi funcționează pe la unele instanțe complete de judecată dimineața — plătite cu diurne aparte pe lângă salariile lunare — în scopul și cu rezultatul împușinării proceselor, asta însemnează, că nu mărirind la infinit numărul magistraților se poate împușina numărul cauzelor.

Nobleța robei se menține cu muncă și sacrificii ce rute tuturor membrilor corpului judecătoreșc, cărora să li se impună prestare de servicii, însă contra unei remunerării egale și omenoase. Să se interzică prin lege tuturor magistraților în funcțiune pe la instanțe, dreptul de a participa în vreo comisiune ce funcționează pe la alte autorități sau Minister, revenind acest drept în mod obligatoriu magistraților în pensie, cărora legile de după război le acordă după anii grei de muncă o pensie de mizerie.

Numărul proceselor sorocite pentru o zi întrece mai întotdeauna posibilitatea a fi judecate în cele cinci ore de lucru. Președinții să fie obligați a nu da termen la stăruință și peste numărul socotit potrivit orelor de muncă. Judecătorii nu pot fi obligați a lua ședință în fiecare zi de lucru, ascultarea pladoariilor și deliberările obosesc și apoi lipsește timpul de redactare îngrijită a sentințelor, ce nu pot fi prea mult lăsate în grija greșierilor.

Munca magistratului în instanță, redactarea îngrijită ca și soluțiile juridice rămase în picioare la instanțele de control, să fie riguros ținute în seamă de șeful instanței, alcătuiind titlul de merit pentru avansare și mai ales să se prevadă modalitatea avansărilor obligatorii conform vechimii în grad și materialului probatoriu, ca valoare personală a judecătorului. Ar fi timpul ca să se isprăvească cu exodiul magistraților pe la instanțele superioare de recomandare și Minister.

Fiecare membru al corpului judecătoreșc să fie pus în cunoștință prin publicarea în Monitorul Oficial și din timp a locurilor vacante, care să nu poată fi ocupate decât prin merite probate prin documente, numele magistraților postulanți, fiind cuprinse în tabloul aflat la serviciul personalului din Minister.

Să nu se strângă la statul de serviciu al magistraților numai notele rele, dar și documentele ce să evidențieze valoarea, aptitudinile lor de serviciu, iar d-nii Miniștrii să fie exact informați de către Directorul personalului când se fac avansări în magistratură.

Munca extrajudiciară a magistratului, ca adnotări de sentințe publicate prin revistele de drept, cărți și articole de doctrină, recenzii și studii comparate, etc., să fie un titlu de merit obligator de luat în considerație la recompensă; activitatea judecătorului netrebuind a se mărgini numai la soluționarea zilnică de procese, dar și la o contribuție de progres a științei dreptului

și factor a unei dezvoltări progresive a activității juridice din țară.

Activitatea judecătorului este în genere anonimă, deci ingrată, marele public nefiind în măsură s'o cunoască și s'o aprecieze, iar instanțele de control o ignorează adeseaori.

În multe hotărâri judecătorești se găsesc pagini de adâncă gândire și admirabilă elaborare a principiilor de drept. Sforțarea aceasta intelectuală nu dă de obicei magistratului de cât satisfacțiunea abstractă a datoriei împlinite, deoarece nu este nimeni, care să cerceteze arhivele judecătorești, spre a vedea și a-și da seama de munca pentru atingerea unui ideal de justiție.

Prin lege ar trebui obligate cel puțin tribunalele și Curțile de Apel să-și aibă Buletinele lor, unde în mod obligatoriu să-și publice magistrații pe lângă hotărârile lor cele mai bine redactate și scrierile juridice Buletine ce să se trimită gratuit de către Minister tuturor judecătorilor din țară *).

Să li se trimită tot gratuit, revistele și cărțile de drept noi apărute și legile adnotate, spre a nu fi obligați judecătorii — cum se întâmplă astăzi — să prelungească deliberările, sau să-și amâne pronunțările, pentru că nu se găsesc legile de care au nevoie în colecția Monitorului Oficial descomplexată.

Fără posibilitatea unei manifestări publice, munca judiciară n'ar îngădui magistraților valoroși, să-și pună în evidență intelectualitatea și să învedereze, că activitatea lor are o însemnătate, care trebuie apreciată în perspectiva largă a progresului juridic și utilității sociale.

Să se tranșeze prin lege uniformitatea lucrului prin grefe, astăzi existând moduri felurite de muncă prin birourile instanțelor, după regiuni și de multe ori după capriciul șefului.

Să se statueze relativ la funcționarea birourilor prezidiale, noui înființate, pentru desăvârșirea lucrărilor cărora se întrebuințează personalul de grefă de multe ori în mod arbitrar în detrimentul altor lucrări ale instanței. Articolul 245 din legea actuală vorbește de *minută*, adică de acele câteva rânduri, ce conțin dispozitivul hotărârei, care se redactează grabnic în camera de deliberare, se semnează de toți membrii complexului și de grefier și apoi acest dispozitiv se pronunță în ședința publică, urmând ca sentința motivată să se redacteze în termen de 15 zile dela pronunțare.

Tribunalele din Ardeal aproape nu cunosc procedeul minutelor șed. nimeni nu contr. această călcare de lege, știut fiind că regula alcătuire a completului de judecată se controlează prin minută, acesta ar fi un exemplu. Lipsa de personal priceput prin grefele instanțelor din Ardeal obligă de multe ori pe magistrați să presteze servicii de grefier. Procesele verbale dresate de el personal în ședință este atacat de multe ori în fals în instanțele de apel din lipsă de control suficient; se pierd dosare din lipsa de sancțiuni prevăzute în lege pentru cei ce răspund de ele, dosarele nu se coase reglementar, etc.

Și dacă prin noua lege a magistraților ca și personalului din grefă li se vor cere atâtea condițiuni de pătrundere în corp, atâta muncă, răspundere și comportare față de colegi și în societate, le trebuie acestor slujitori ai justiției și o recompensă echivalentă, regle-

*) **NOTA REDACȚIEI.** Când avem atâtea reviste juridice în cari magistrații sânguritori și pricepuți pot să-și publice toate operile lor, credem inutil crearea *Buletinelor juridice* pentru fie care Trib. și Curte, care ar încălca bugetul Statului și ar da o lovitură dureroasă multor reviste cari azi de abia pot face față cheltuelilor ce au cu imprimarea lor.

mentându-se avansările după vechime pe loc, după clasă și în același timp în titluri tot pe loc, în afară de avansările în funcțiile ierarhice la instanțele superioare, care sunt puține și nu pot cuprinde pe toți cei cu drept la înaintare.

Toate aceste avansări prevăzute principial și în legea în ființă, dar numai pentru membri parchetelor și jud. de ocol, să fie prevăzute în sensul cuvântului Ministerial, pentru toți magistrații țării, spre a nu mai avea judecător de tribunal sau de Curte cu câte 10—15 ani vechime în grad, numai din lipsă de locuri.

Toate aceste avansări pe loc antrenând mărirea salariului într'o măsură mai mică, a celor automate în grad și în măsură egală în titlu ca și a titularului ce funcționează efectiv la instanța superioară, vor avea darul să atragă în magistratură un personal cult, distins și de elită, care să restabilească pe deplin fama magistraturii române din trecut.

Redăm sub formă de propunere două tablouri norme de salarizare din cari se va putea pricepe și mecanismul avansărilor pe loc.

Tabloul de lefuri pentru magistrați

Gradul	FUNCTIA	Clasa	Salar lunar	Gradația de 3—4 ani	Indemnitatea de chirie lunară I, II, III, IV, V. ^{a)}
		Lei	Lei		
I.	Prim-președintele Casației . . .		70.000	6000	10.000
	Președintele de secție, Procuror general dela Casație		60.000	5000	9000, 8000
II.	Consilier casație . . .	1	50.000		
	Procuror ev. Primpreș. Curții de Apel . . .	2	45.000	4000	8000, 7000, 6000
III.	Președinte Curte de Apel . . .	1	42.000	3500	7000, 6000, 5000, 4000, 3000
	Procuror gen	2	38.000		
IV.	Consilier . . .	1	36.000	3000	7000, 6000, 5000, 4000, 3000
	Procuror . . .	2	32.000		
V.	Primpreș. tribunal . . .	3	28.000		
	Președinte tribunal . . .	1	25.000	2000	6000, 5000, 4000, 3000, 2000
Primprocuror	2	22.000			
VI.	Judecător . . .	1	17.000	1500	6000, 5000, 4000, 3000, 2000
	Procuror . . .	2	15.000		
VII.	Primgrefier (jurist) . . .	3	13.000		
	Supleant . . .	1	12.000		
VIII.	Ajutor de judecător . . .	2	11.000	1000	5000, 4500, 4000, 3500, 3000
	Substituit . Asistent Curte . . .	3	10.000		
IX.	Magistrat stagiar . . .	1	9.000	1000	4000, 3500, 3000, 2500, 2000
		2	8.500		
		3	8.000		

3) 1. Pentru membrii Curții de Casație un adaus special de activitate 10.000 lei lunar, iar membrilor efectivi ai aceleiași Curți de câte 5000 lei lunar.

2. La indemnitatea de chirie; I. București; II. Sediile Curților de apel din provincie; III. Sediile tribunalelor (în afară de I, II); IV. comune urbane nereședințe de tribunal; V. comunele rurale.

3. Celor necăsătoriți li se cuvine numai 50% indemnitate de chiria iar din salariu li se scade 25% pentru fondul de ajutorare al văduvelor și orfanilor de magistrați.

Tabloul de lefuri pentru funcționari și impiegafi

Cradul	FUNCTIA	Clasa	Leafa	Gradația	Indemnitatea de chirie ³⁾ I. II. III. IV. V.	
			lunară			
			Lei			
I.	Primghiefier Curte de Apel	3	13.000			
	Primdirector C. T.	2	15.000	1500	5000, 4500, 4000	
	Prim-adm. contabil Grefier C. de Apel	1	17.000			
II.	Director C. f. Adm. contabil Grefier tribu- nal	2	11.000	1000	4000, 3300, 3000, 2500, 2000	
	Aj.-ghiefier C. de Apel	1	12.000			
	Secretar parch. gen. Aj.-director C. f.	3	8.000			
III.	Aj.-ghiefier C. de Apel	2	8.500	400	3000, 2500, 2000, 1500, 1200	
	Secretar parch. trib. Ajutor secre- tar parchet. Curte de apel	1	9.000			
	Aj.-Adm. con- tabil	3	6.500			
IV.	Aj.-ghiefier tribu- nal	2	7.000	400	3000, 2500, 2000, 1500, 1200	
	Secretar parch. trib. Ajutor secre- tar parchet. Curte de apel	1	7.500			
	Aj.-ghiefier tribu- nal	3	5.000			
V.	Impiegat	2	5.500	400	2500, 2000, 1500, 1000, 800	
	Impiegat stagiar	1	6.000			
			4.500	300	2000, 1500, 1000, 800, 500	

Aceste tablouri le-am obținut prin bunavoința unui înalt magistrat cu multă dragoste de carieră și care fără a ne afirma ceva precis avea aerul a ști că d-l Ministru al Justiției, nu s'ar opune a le lua drept norme de salarizare pentru magistrați și personalul judecătoresc în noua lege de organizare judecătorească ce va elabora.

Sumele propuse nu sunt exagerate prin raport cu lefurile ce primeau magistrații înainte de război înmulțite cu 42 ca indice de scumpete a traiului. Este apoi de sine înțeles, că la punerea în aplicare a noii legi în cursul anului, drepturile câștigate la vechime și deci la încadrare astfel a magistraților trebuiesc respectate, aceasta fiind înțelesul cuvintelor d-lui Ministru al Justiției, reproduse mai sus când spune că „cheltuielile pe cari această reformă le va atrage după sine, se vor acorda în cursul executării bugetului prin deschideri de credite extraordinare”.

VASILE M. DIMITRIU

Consilier la Curtea de Apel din Cluj
Directorul revistei „Ardealul Juridic”

COMERCIALIZAREA SERVICIILOR PUBLICE COMUNALE SUB IMPERIUL NOILOR LEGIURI

Socotim de prisos să insistăm aici asupra diferitelor foloase pe cari le aduce comercializarea serviciilor publice comunale atât din punctul de vedere exclusiv administrativ cât și privită prin prisma pro-

blemei finanțelor locale. Vom încerca numai în cadrul acestui articol de a preciza — cât ne va fi cu putință — textele de lege care mai reglementează astăzi comercializarea bunurilor și serviciilor publice comunale. Am spus „care *mai* reglementează astăzi”... pentru că, existând o lipsă completă de coordonare dintre diferitele legi care s'au făurit în timpurile din urmă, suntem îndreptățiți să ne întrebăm dacă ne vom adresa legii pentru organizarea administrațiunii locale din August 1929, sau legii pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice din Martie 1929?

Situația creată de legiuitorul nostru din 1925 în legea pentru unificarea administrativă nu era susceptibilă de nici o controversă. Articolul 220 alin. 1 glăsuia: „toate întreprinderile comunale și județene cu caracter economic, precum și serviciile publice cari au acest caracter, se vor exploata în regie, sau pe bază de cointeresare prin subscripție publică conform legii pentru comercializare, sau prin concesionare făcută cu licitație publică... „Prin urmare, legiuitorul prevedea de o parte trei forme de exploatare ale serviciilor publice comunale cu caracter economic: regia publică, regia mixtă și concesionarea, iar de altă parte stabilea textele de legi la care trebuia să ne adresăm pentru reglementarea fiecăreia dintre ele. Fiind vorba de regia cointeresată, urma să ne adresăm legii comercializării din 1924, iar de licitația publică pentru acordarea unei concesiuni: legii contabilității publice din 1903. Existând o perfectă armonie între diferitele dispoziții din legea pentru unificarea administrativă și cele privitoare la contabilitatea publică și la organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice, regimul juridic al comercializării serviciilor publice cu caracter economic nu putea da naștere la nici o controversă. Aceasta însă nu este situația creată de noile legiuri care par a fi fost făurite în chip cu totul izolate între ele, ca și cum ar fi reglementat instituții cu totul independente unele de celelalte.

Intr'adevăr dacă deschidem legea pentru organizarea administrațiunii locale din 3 August 1929 la capitolul III din titlul VII art. 408 și urm. intitulat „Despre bunuri și lucrări” nu numai că nu regăsim vechiul articol 220 din legea pentru unificarea administrativă din 1925, dar nici măcar o singură dispoziție care să se preocupe de „serviciile publice cu caracter economic. Mai mult decât atât, deși cu câteva luni înainte, legiuitorul făurise legea pt. organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice, atunci când alcătuește legea administrativă, o ignorează cu desăvârșire. Și această lege pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice din Martie 1929 în reglementarea pe care o stabilește nu face absolut nici o distincție după cum este vorba de serviciile publice sau bunurile Statului sau ale comunelor. Astfel articolul 1 din această lege ne

spune „toate întreprinderile, instituțiunile, exploatările și așezămintele publice, (sau serviciile din cari sunt compuse), cari n'au atribuțiuni exclusiv administrative, precum și bunurile și drepturile cari fac parte din domeniul public sau privat al Statului, județelor, comunelor sau din domeniul oricăror altor instituțiuni de utilitate publică, aflate sub controlul acestora, se vor organiza și administra după dispozițiunile prezentei legi, în următoarele forme: 1) arendare sau închiriere; 2) concesiune; 3) regie publică comercială; 4) regie mixtă; 5) regie cooperativă; 6) o combinație din două sau mai multe din aceste sisteme. Aceasta rezultă de altfel și din toate celelalte articole din lege cari sunt cât se poate de categorice.

Singura dispoziție din legea pentru organizarea administrației locale care pare a se preocupă de una din formele de exploatare ale serviciilor publice comunale este art. 421 care începe astfel „când lucrările sunt a se execută, fie prin concesiuni în schimbul unei anuități sau cu drepturi pentru concesionari de a face exploatarea în folosul lor pe un timp oarecare,...

Această lege nepomenind nimic de legea comercializării pe care o trece cu totul sub tăcere, stabilind numai principiul că toate contractările făcute de comune nu se pot face decât pe baza unei licitațiuni conform legii contabilității publice, ne întrebăm cu drept cuvânt: care a fost intenția legiuitorului? Înțeles' a el oare să înlătore normele pe cari le stabilise în 1929 luna Martie, înlăturând chiar unele forme de exploatare ale serviciilor publice comunale cu caracter economic, cum ar fi regia mixtă? Sau ne găsim numai în fața unei lacune — condamabilă bine înțeles — din partea legiuitorului nostru, și din partea Consiliului legislativ în menirea căruia cădea coordonarea dintre acele două legi pe care le discutăm. Trebuie să mărturisim — este drept — că vina Consiliului Legislativ este foarte atenuată prin faptul că era o imposibilitate să ducă la capăt munca uriașă la care fusese pusă în decursul a câtorva zile. Afirmăm de acum credința noastră că ne găsim numai în fața uneia din numeroasele lacune pe cari le prezintă legea pentru organizarea administrațiunii locale din 3 August 1929.

În primul rând constatăm că art. 572 din legea pentru organizarea administrației locale, abrogând legea pentru unificarea administrativă din 1925 mai abrogă și toate acele texte de legi, decrete-legi sau regulamente numai în măsura în care ele sunt contrarii dispozițiilor legii. Prin urmare în principiu legea comercializării din 1929 cât privește comercializarea serviciilor publice comunale a rămas în picioare. În al doilea rând — cum am observat mai sus — legea pentru organizarea administrației locale nici nu se ocupă măcar de formele de exploatare ale serviciilor publice comunale cu caracter economic, stabilind numai procedura de urmat înaintea diferitelor organe administrative pentru ca hotărârile lor pri-

vitoare la exploatarea unor bunuri comunale, sau executarea unor anumite lucrări să devină definitivă. Era firesc ca legea pentru organizarea administrației locale să nu reguleze formele de exploatare ale serviciilor publice comunale cu caracter economic, deoarece ea nu se putea ocupa decât de stabilirea principiilor de organizare ale administrației noastre locale, dar era normal totuși să se fi referit la legea noastră a comercializării, și să nu fi prevăzut unele dispoziții cum ar fi art. 417 și urm. care pare s'o ignoreze. Legea contabilității publice din 1929 dinpotrivă ține seamă de existența acestei legi cum rezultă clar din art. 201 unde legiuitorul se ocupă de contabilitatea administrațiilor publice autonome, de pildă, de regiile mixte, cooperative sau altele, referindu-se în mod expres la legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice.

Prin urmare deci rezultă, atât din economia ambelor legi discutate cât și din diferite dispoziții din legea pentru organizarea administrației locale, că aceasta n'a înlăturat legea comercializării.

Am ținut să precizăm acest lucru, deoarece după știința noastră, unele organe administrative ar fi dispuse să interpreteze că legea administrației locale — mai recentă — a abrogat legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a avuțiilor publice, cât privește bunurile și serviciile publice comunale. Or nu numai că această lege n'a fost abrogată prin legea pentru organizarea administrației locale, dar nici măcar modificată.

Principiul pe care îl statornicește legea pentru organizarea administrației locale în art. 417 constă în obligația organelor locale — ca de altfel și al celorlalte — de a recurge la licitație publică pentru toate contractările pe cari le-ar face. Acest principiu concordează perfect cu dispozițiile legii comercializării. Firește că ea nu este aplicabilă decât acelor forme de exploatare care nu o resping prin însăși natura lor. Astfel în materie de concesiuni în art. 16 din legea comercializării legiuitorul prevăzând că, nu se pot acordă concesiuni decât în urma unei licitațiuni publice ne trimite la dispozițiile din legea contabilității publice. Aceeaș soluție atunci când este vorba de arendările sau închirierile (art. 11). Evident că nu se poate concepe licitație publică atunci când este vorba de celelalte forme de exploatare ale serviciilor publice comunale cu caracter economic pe care le reglementează legea, adică regia publică comercială, regia mixtă și regia cooperativă. În regiile publice comerciale, nefind vorba de participarea particularilor la exploatarea lor, nu poate fi vorba de licitație publică. Aceasta are drept scop de a trage în interesul colectivității publice un maximum de folos pentru valorificarea unui bun al Statului, județului sau comunei sau exploatarea unui serviciu public cu caracter economic tocmai prin aporturile de ordin material și tehnic pe care le pot aduce particularii. Licitația publică nu poate fi privită decât în

raporturile dintre colectivitățile publice și particulare, ideile respinse de însăși natura regiilor comerciale. Și în regiile mixte, deși ele constau dintr'o asociațiune dintre o colectivitate publică și particulari, nu poate fi vorba nici acolo de licitație publică. Lucrul este lesne de înțeles când ne gândim că participarea capitalului particular este limitat prin însuși Statutele regiei respective. Chiar dacă aporturile sunt făcute în natură, ele fiind inventariate și evaluate prin experți de Consiliul superior al administrării întreprinderilor și avuțiilor publice (art. 84), iar pentru aporturile în numerar eliberându-se în schimb acțiuni, colectivitatea publică care adoptă regia mixtă pentru vreunul din serviciile sale publice urmărește în primul rând acoperirea capitalului social. Regia mixtă astfel cum este concepută astăzi după calapodul societăților anonime, exclude prin însăși forma ei noțiunea de licitație publică. Aceeași observație și cât privește regiile cooperative, de unde deducem că nu poate fi nici o nepotrivire între dispozițiile art. 417 din legea pentru organizarea administrației locale și cele din legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice. Dar chiar dacă prin imposibil ar încerca unii să dea regiei mixte o structură nouă implicând intervenția unei licitații publice, încă legea comercializării își păstrează integritatea ei față de interpretarea pe care o putem da art. 417 din legea pentru organizarea administrației locale. Intr'adevăr art. 417 vorbind de toate contractările comunelor... etc.. — admitând că în formula largă a „contractărilor” am înțelege și exploatarea, în regie mixtă — și condiționându-le de o licitație publică prealabilă, stabilește însă anumite excepțiuni, respectiv cele prevăzute în art. 70 din legea asupra contabilității publice din 1903. În momentul când s'a promulgat legea pentru organizarea administrației locale, se promulgase deja legea nouă asupra contabilității publice (intrată în vigoare dela 1 Ianuarie 1930), astfel încât trebuie să ne adresăm art. 86 din legea nouă care înlocuiește vechiul art. 70. Or acest text prevede că „toate contractele din cari izvorăște un venit sau o cheltuială pentru Stat trebuie încheiate pe bază de licitație publică, prealabil ținută, afară de cazurile indicate de articolele următoare și *legile speciale*”. Or această lege specială — în cazul nostru — este tocmai legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice din 16 Martie 1929. Și aici putem conchide deci că la adăpostul art. 86 din legea contabilității publice din 1929, nu s'ar putea susține cu temei că art. 417 din legea pentru organizarea administrației locale a adus vreo modificare regulilor statornicite de legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice.

Aceasta lege din urmă a suferit însă anumite modificări — fiind vorba de contractul de concesiune — prin legea asupra contabilității publice și asupra con-

trolului bugetului și patrimoniului public din 31 Iulie 1929. Legea comercializării în art. 16 și 19 pare să se preocupe de două situațiuni deosebite: în art. 16 prevede că concesiunile nu pot fi acordate decât în urma unei licitațiuni publice, însă ea se referă numai la concesiunile pentru care s'a publicat licitație, trimițându-ne la dispozițiile legii contabilității publice. Articolul 16 nu suferă deci nici o modificare din partea legii contabilității publice la care ne trimete pur și simplu. Procedura de urmat va fi aceea prevăzută de art. 93 și urm. din această lege. Nu trebuie scăpat din vedere însă că dacă art. 16 din legea comercializării prevede textual, că „concesiunile nu pot fi acordate decât în urma unei licitațiuni publice, în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice...” insistând asupra principiului licitației publice, art. 417 din legea pentru organizarea administrației locale aduce la acest principiu excepțiunile art. 70 din legea contabilității publice din 1903, în alte cuvinte art. 86 din legea nouă. Ca urmare, deci se vor putea acorda concesiuni, și prin bună învoială însă numai în cazurile și condițiunile prevăzute de acest art. 86. În art. 19 din legea comercializării legiuitorul se ocupă de situația concesiunilor *solicitate* și pentru care nu s'a publicat licitație. Prin urmare este vorba de cazurile când particularii cer autorităților respective, să li se acorde o concesiune oarecare, și când va trebui urmat în prealabil o întreagă procedură, pentru ca să se hotărască în principiu concesiunea respectivă. Or legea prevede în această situație — în art. 21 și urm. — toată procedura licitației ce va trebui respectată, odată hotărâtă forma concesiunii propusă de particular. Legea contabilității publice din 1929 însă, abrogând toate dispozițiile de lege care-i sunt contrare, urmează ca pentru licitațiile publice care fac obiectul art. 19 din legea comercializării să ne adresăm art. 94 și urm. din legea contabilității publice. În alte cuvinte, ori de câte ori va fi vorba de procedura licitației publice în vederea acordării unei concesiuni, ne vom adresa numai legii contabilității publice iar nu legii pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice.

Din acest scurt studiu pe care l'am făcut aici, putem conchide deci, că legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice din 1929 n'a suferit nici o modificare din partea legii pentru organizarea administrației locale, atunci când este vorba de comercializarea serviciilor publice comunale cu caracter economic. Procedura licitației publice numai — art. 21 și urm. — atunci când este vorba de concesiune, a fost înlocuită cu procedura statornicită în art. 93 și urm. din legea contabilității publice din 1929. Aceasta este singura rețușare pe care a suferit-o legea comercializării cât privește serviciile publice comunale.

JEAN H. VERMEULEN.

Docent de Drept Public la Universitatea din București,
Avocat

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. I-a.

Audiența dela 28 Ianuarie, 1929

Președenția D-lui D. FLORESCU, consilier

Maria Brânzeu și a. cu Dr. N. Constantinescu și a.

Decizia No. 190

Retract litigios. Nu poate fi oferit în instanța de perimare. Rațiune. Recurs. Menținerea soluțiunii instanței pe temeiul unuia din motivele de casare. Inutilitatea discutării celorlalte motive.

1. Oferirea retractului litigios fiind de natură a stinge procesul, este o apărare în fond și ca atare nu poate fi opusă decât în instanța competente a judeca fondul pricinii;

Instanța de perimare având competența mărginită numai la examinarea acestei cereri nu poate lua act de retractul litigios oferit în această instanță de părți și nu poate examina dacă condițiunile legale în exercitarea lui, sunt sau nu îndeplinite.

2. Odată ce soluțiunea instanței de fond se menține pe temeiurile avute în vedere la respingerea unuia din motivele de casare, devine inutilă discutarea celorlalte motive de casare.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. C. Sărățeanu, pe d-nii av. N. Oprescu și I. A. Gheorghiu în dezvoltarea motivelor de casare, pe d-l Trifonescu în combateri și pe d-l Procuror general G. Duca în concluziuni pentru respingerea recursului și

Deliberând,

Asupra recursului de față;

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că def. N. Constantinescu reprezentat astăzi prin moștenitorii lui și anume: Dr. N. Constantinescu, Margareta Mărăcinescu, Cornelia, Valeria, Victor și Traian Constantinescu, cumpărând la licitație o parte din moșia Smeura din jud. Argeș, recurenții de astăzi i-au întentat acțiune în revendicare, sub cuvânt că, cu ocazia executării ordonanței de adjudecare ar fi luat în posesie și partea din moșie ce le aparține lor; că această acțiune a fost respinsă de Trib. Argeș prin sentința No. 625 din 910; că recurenții au atacat cu apel sentința de respingere, introducând în cauză și pe cumpărătorii Ilie Berechet și Gh. Marinescu, acesta din urmă azi decedat și reprezentat prin minorii săi;

Că apelul recurenților fiind lăsat în părăsire, intimații au cerut perimarea lui, — cerere ce s'a admis de Curtea de fond prin decizia supusă prezentului recurs;

Văzând primul motiv de casare astfel formulat:

„1) Violarea art. 257 pr. civ. comb. cu art. 1402 c. civ.

În calitate de reclamant în acțiunea în revendicare ce am pornit contra def. N. Constantinescu, continuat împotriva moștenitorilor acestuia și pe care am pierdut-o înaintea Trib. Argeș (sentința No. 625 din 910) și în calitate de intimați în cererea de perimare a apelului ce făcusem împotriva suscitării sentinței am invocat retractul litigios înaintea Curții de Apel s. IV-a față de Ilie Berechet și Gheorghe Marinescu (prin reprezentanții lui) care cumpăraseră drepturi în litigiu (o parte din moșia Smeura) dela moștenitorii Constantinescu.

„Am susținut înaintea Curții, că ceziunea dreptului, litigioasă la data efectuării (1919), în cursul apelului subzistă a fi litigioasă în momentul exercitării retractului, adică în momentul când cererea de perimare nu primise judecata și

nu fusese urmată de o hotărâre de perimare care singură ar fi putut imprimă sentinței apelate forța lucrului judecat.

„Am susținut în același timp că Onor. Curte este ținută a examina în prim loc ceștiunea retractului, care are valoarea unei excepțiuni, de natură a înlătură orice altă discuțiune în legătură cu fondul procesului de perimare.

„Onor. Curte de Apel, neîmpărțășind însă acest mod de a vedea, a reținut pe primul plan al discuțiunei cercetarea perimării, a pronunțat perimarea, iar în urmă stabilind că procesul este definitiv rezolvat, a refuzat încuviințarea retractului, punând formal principiul că o instanță de perimare este datoare întâiu să cerceteze cererea de perimare și numai după aceea și sub condițiunea netemeinicieii cererei de perimare să cerceteze retractul.

„Inversând astfel ordinea juridică a discuțiunei, Onor. Curte a răsturnat concepția legală ce avem în privința retractului și ca consecință a violat art. 1402 și urm. din cod. civ., ca bază legală a acelei concepțiuni.

„Un alt argument al Curții de Apel s. IV-a, cuprins în deciziunea 388 din 925 ce atacăm cu recurs, după care retractul se poate exercită numai înaintea instanței de fond, iar nu a instanței de perimare; făcând prin urmare o distincțiune care nu-și are baza în textul art. 1402 și urm., nu poate să influențeze interpretarea care se cuvine să dăm acestui articol.

„Dreptul, litigios în cursul instanței de fond, subsistă a fi litigios în instanța de perimare, iar pe de altă parte o cerere de perimare constituie un adevărat proces, având problemele și controversele lui, de unde rezultă că retractul litigios, cu funcțiunea lui de a curmă procesele, are chemarea de a le stinge, chiar dacă se găsește în faza unei cereri de perimare, dacă cererea nu este încă încuviințată.

„Aplicațiunea retractului litigios și-ar găsi limitarea înaintea instanței de perimare numai în cazul în care perimarea ar operă de drept prin trecerea celor doi ani de la ultimul act de procedură, ceia ce în tangentă pare a declara Onor. Curte de Apel.

„Dacă Curtea a gândit în acest sens, soluțiunea ei violează și art. 257 proc. civ., după care perimarea operează numai după judecata urmată de o hotărâre asupra cererei de perimare“.

Având în vedere că înaintea instanței de perimare recurenții au opus reclamanților intimați retractul litigios, susținând că, dreptul cumpărat de către Ilie Berechet și Gh. Marinescu fiind litigios în momentul cumpărării, dâșșii — recurenții — sunt autorizați a exercita drepturile prevăzute de art. 1402 și urm. cod. civil“;

Că, Curtea a respins însă această apărare motivând că, deși este adevărat că s'au cumpărat drepturi litigioase, recurenții nu pot invoca retractul litigios în instanța de perimare, deoarece această instanță nu are altă competență decât de a constata dacă condițiunile cerute de art. 257 proc. civ., — sunt sau nu îndeplinite și, în baza acestei constatări, să admită, sau să respingă perimarea, că, din momentul introducerii cererii de perimare, dacă condițiunile sunt îndeplinite, procesul este terminat și nu se mai poate face nici o lucrare în cercetarea lui, deci nu se poate lua nici act de exercitarea retractului litigios, care nu este decât tot un mijloc de apărare în fond și ca atare nu poate fi examinat decât dacă s'ar respinge cererea de perimare; că în speță, — constată Curtea — condițiunile cerute de lege pentru admiterea perimării sunt îndeplinite astfel că, retractul litigios nu mai poate fi exercitat.

Considerând că, introducerea cererei de perimare

creiază părților o situațiune de drept, de natură a suspenda judecarea procesului în fond, până la soluționarea acestei cereri, prin admiterea sau respingerea ei; că, de aici urmează că legea mărginește competența instanței de perimare numai asupra chestiunii dacă cerințele prevăzute de art. 257 proc. civ., sunt sau nu îndeplinite, astfel că, în ce privește apărările, incidentele și finele de neprimire pe care instanța de perimare le poate examina, sunt numai acelea cu privire la admiterea sau respingerea acestei cereri, iar nu și cele care privesc însuși fondul litigiului, aceste din urmă nepunând fi puse în discuțiune decât dacă, în urma respingerii cererii de perimare, instanța este sesizată cu judecarea procesului în fond.

Considerând că, oferirea retractului litigios fiind de natură a stinge procesul, este o apărare în fond și ca atare nu poate fi opusă decât în instanța competente a judeca fondul pricinii; că, instanța de perimare, având competența mărginită dela lege numai la examinarea acestei cereri, nu poate lua act de retractul litigios oferit de părți, și nu poate examina dacă condițiunile legale în exercitarea lui sunt sau nu îndeplinite.

Că, astfel fiind urmează că, ca o exactă aplicare a principiilor legii Curtea de fond a decis că apărarea recurenților bazată pe exercitarea retractului litigios nu poate fi pusă în instanța de perimare și, față cu constatările necontestate că, cererea de perimare a intimaților este fondată, a fost autorizată a o admite.

Văzând motivele II și III de casare astfel formulate:

„2) Violarea art. 1402 cod. civ.

„Interpretând art. 1402 cod. civ., Curtea de Apel s. IV-a, pleacă dela concepția că un drept litigios este litigios numai pentru reclamant, iar nu pentru pârât și deducând că reclamantul, în ipoteza art. 1402, este cel care vinde dreptul litigios, iar pârâtul „cel împotriva căruia dreptul litigios este vândut, conchide că numai pârâtul are prerogativa exercitărei retractului litigios.

„Onor. Curtea trage o concluzie exactă dintr'o premisă falsă.

„Un drept litigios are caracterul litigios, fiindcă este în stare de proces și atunci necesar dreptul este litigios pentru ambele părți.

„Noțiunea unui drept litigios numai pentru reclamant, în opoziție cu acelaș drept care trebuie să fie socotit în afară de litigiu pentru pârât, deși conflictul de drept, angajat printr'un raport de instanță există între amândoi, trebuie înălțurată ca un non sens.

„Termenii art. 1402 fiind generali ei se aplică, după situații de speță atât reclamantului cât și pârâtului și prin urmare dacă dreptul litigios este vândut de pârât, atunci reclamantului este „cel împotriva căruia dreptul litigios este vândut“.

„Argumentarea Onor. Curți violează prin urmare noțiunea logică și legală a dreptului litigios care obiectiv există pentru părțile în proces iar nu subiectiv numai pentru una din ele, iar pe de altă parte violează art. 1403 care definește lucru litigios după elementele lui intrinseci (existența unui proces și contestațiunea asupra fondului dreptului).

„Legea nu spune că dreptul este litigios pentru reclamant. Adăogând la lege, Onor. Curte violează legea.

„Circumstanța că pârâtul are în cursul litigiului posesiunea dreptului (ceace nu este exact, el având posesiunea lucrului care face obiectul dreptului) nu imprimă dreptului, în ce-l privește, caracterul unui drept în stare de repaus, atunci când pârâtul se luptă în justiție pentru a-l apăra, cu

rezultatul eventual de a-l pierde, Justiția putând prin hotărârea ei să-l consolideze în patrimoniul reclamantului.

„Celalt argument din decizia atacată cu recurs, că retractul litigios trebuie refuzat, fiindcă altminteri reclamantul poate înscenă procesul pentru a exercită retractul, poate să aibă o valoare de speță, atunci când se constată în fapt că reclamantul a înscenat într'adevăr un proces în scopul de a exercită retractul litigios. Retractable nu se poate exercită nici atunci când vânzările făcute în cursul procesului se dovedesc simulate dar posibilitatea acestor stimulațiuni, nu autoriză prohibițiunea retractului, pe cale generală, ci pe cale izolată a soluțiunilor de speță. În orice caz, ultimul argument nu-și găsește baza în nici un text de lege.

„III. Omisiune esențială.

„Am arătat înaintea Onor. Curți că chiar dacă retractul litigios ar putea să fie refuzat reclamantului, totuși exercitarea lui, nu poate să fie refuzată debitorului, iar în fapt am arătat că la baza procesului în revendicare există raportul dela creditor la debitor, între noi ca debitori și pârât ca creditor, isvorând din vânzarea silită constatată prin ordonanța de adjudecare No...., care a servit de temelie acțiunii în revendicare.

„Onor. Curte a omis a se pronunța asupra acestui motiv și făcând astfel a săvârșit o omisiune esențială“.

Având în vedere că, Curtea de fond după ce respinge, pe considerațiunile principale sus expuse, retractul litigios oferit de recurenți, mai motivează că, el este inadmisibil în speță și pentru că, a fost oferit de reclamantii din proces iar legea prin art. 1402 și urm. cod. civ. nu acordă acest drept decât pârâților, nu și reclamantilor, soluțiune criticată prin prezentele două motive de casare;

Considerând că, soluțiunea instanței de fond se menține și are o bază legală pe considerațiunile avute în vedere la primul mijloc de casare; că, astfel fiind discutarea acestor din urmă două motive devine inutilă, întrucât chiar dacă ele ar fi fondate, încă recurenți după cum s'a arătat nu pot opune retractul litigios în instanța de perimare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a.

Audiența de la 28 Ianuarie 1929

Președenția D-ului CONST. G. RĂTESCU, președinte

Avram Marian fost Haimovici cu Perlam

Decizia civilă Nr. 54

Procedura de chemare. Lipsa din dosar a dovezii de citare la prima instanță. Consecințe. Hotărârea neapelată. Contestație. Invocarea lipsei dovezii.

Când instanța de fond constată că procedura este completă față de toate părțile, lipsa posterioară din dosar a dovezii de comunicarea unei citații, nu înălțură o asemenea constatare.

O atare lipsă nu mai poate fi invocată pe cale de contestație dacă ea se referă la judecarea în fața primei instanțe și hotărârea acesteia nu a fost apelată.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Avram Marian, fost Haimovici în contra sentinței Tribunalului Ilfov secția I com. No. 50 din 1928.

În prezența recurentului prin avocat Gregorian și a intimaților prin d-l avocat H. Siegler. Primul desvultă motivele de casare, iar secundul în combatere cere respingerea recursului.

Deliberând,

Văzând ambele motive de casare :

„1) Violarea textelor și principiilor cari guvernează materia contestațiilor — art. 399 și 735 pr. civ. — Inadmisibilitatea contestației. Exces de putere. Nulitatea actelor de procedură nu se poate propune pe căile extraordinare de retractarea hotărârilor decât în mod excepțional și numai atunci când nu a fost cu puțință ca ele să fie îndreptate pe căile ordinare de reformare. În acest sens are a fi înțeles art. 735 din proc. civ. care prevede nulitatea unui act de procedură făcut cu călcarea formei care pricinuește părții o vătămare ce nu se poate îndrepta decât anulând actul sau dacă nulitatea este formal pronunțată de lege.

Prin urmare dacă partea avea deschisă calea apelului în contra cărții de judecată pusă în executare, nu poate recurge la calea extraordinară a contestației, întrucât vătămarea ce i-a pricinuit neregularitatea actului de procedură o putea îndrepta pe calea ordinară a apelului cu atât mai mult cu cât față de D-sa procedura era bine îndeplinită după cum chiar recunoaște.

Chestia fiind de ordine publică pentru că se referă la căile de atac ale hotărârilor judecătorești se poate invoca pentru prima oară în fața Inaltei instanțe.

2) Violarea art. 68 legea judecătorilor de ocoale. Exces de putere. Denaturarea de acte, violarea art. 1202 cod. civil. Instanța de fond, Judecătoria Ocolului 4 București când constată prin cartea de judecată cu No. 1701 din 1926, că procedura a fost completă la acea dată cu pârâții, menționând mai departe în hotărâre că pârâții au fost citați în mod regulat, aceasta constituie o constatare de fapt a instanței de fond bazată pe o prezumție legală, cum că formalitățile cerute de lege cu privire la citațiuni au fost satisfăcute chiar dacă ar lipsi piesele necesare de control al modului cum procedura a fost îndeplinită, adică din punct de vedere al formei citațiilor.

Tribunalul comite un exces de putere, o violare de lege și o denaturare de acte, când contrar celor constatate prin cartea de judecată investită cu formula executorie constată totuși cum că procedura a fost necompletă, fiindcă lipsesc dela dosar citațiile“.

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că Tribunalul Ilfov Secțiunea I Comercială, a respins ca nefondat apelul recurentului Avram Marian Haimovici, în contra cărții de judecată civilă No. 1784 din 1927, a Judecătoriei a 4-a Urbană București, prin care admitându-se contestația făcută de Sofia Perlman, cu autorizația soțului său N. H. Perlman, s'a reformat cartea de judecată civilă No. 1071 din 1926, a aceleiași judecătorii, prin care soții intimați au fost obligați la plata sumei de lei 31. 600, plus dobânzile legale și 3000 lei cheltueli de judecată pe baza a trei cambii, anulându-se astfel totdeauna și actele de urmărire începute în baza zisei cărți de judecată.

Considerând că debitorii intimați au invocat ca motiv de contestație, 1) că la data de 16 Decembrie 1926, când s'a pronunțat cartea de judecată Nr. 1701, contestată, nu a fost citat și soțul pentru autorizare și 2) că întrucât această carte de judecată prezintă în dispozitivul său o adăogire peste rând adică mențiunea „cu autorizația soțului M. H. Perlman” nu mai poate fi ținută în seamă conform art. 122 pr. civilă.

Considerând că prima instanță adoptând primul motiv al contestatoarei Sofia Perlman, a admis contestația pe considerațiunea că în dosarul cauzei nu se găsește dovada de înmânare citației soțului pentru autori-

zare, pentru ziua de 6 Decembrie 1926, când s'a pronunțat cartea de judecată civilă No. 1701 din 1926, iar Tribunalul prin considerațiunile sale adoptă în totul soluția primei instanțe, motivând în acelaș timp că întrucât intercalarea arătată mai sus din dispozitivul cărții de judecată contestată, se consideră conform art. 122 pr. civ. ca nescrisă, hotărârea s'a dat numai în po-triva soției Sofia Perlman, iar nu și în contra lui M. Perlman ca soț pentru autorizare.

Considerând însă că din practica cauzei cărții de judecată No. 1701 din 1926, se constată că acțiunea a fost introdusă atât în contra debitorului Sofia Perlman, cât și în contra lui M. H. Perlman, ca soț pentru autorizare, că la ziua judecătorești, ambii pârâți au lipsit la apelul nominal, și că procedura a fost completă pentru acea dată.

Că, în ce privește verificarea procedurii ca fiind completă, aceasta este o constatare de fapt a instanței de judecată, constatarea care face dovada până la înscrierea în fals, deoarece simpla împrejurare că la dosarul cauzei nu se găsește dovada de înmânarea citației nu poate să înlăture această constatare, asemenea dovezi putând dispărea dela dosar din diferite circumstanțe.

Considerând pe de altă parte că zisa carte de judecată No. 1071 din 1926, a rămas definitivă prin neapelare.

Că prin urmare întrucât intimații contestatori nu au uzat de calea ordinară a apelului spre a reforma zisa carte de judecată, îndreptând astfel nulitatea de procedură dela 16 Decembrie 1926, când a fost pronunțată cartea de judecată contestată conform art. 735 al. II, proc. civilă, ei nu mai pot invoca această nulitate pe calea extraordinară a contestației.

Considerând că față cu cele ce preced ambele motive de recurs se găsesc întemeiate, iar împrejurarea că în dispozitivul acelei cărți de judecată se află scrisă pe deasupra rândului mențiunea „cu autorizația soțului M. H. Perlman” această mențiune nu poate avea nici o influență asupra validității hotărârei, deoarece ea corespunde constatării din practica cauzei cărții de judecată cum că și soțul M. H. Perlman a fost citat ca soț pentru autorizare.

Că astfel fiind, în mod greșit instanțele de fond au admis contestațiunea intimaților Perlman, violând astfel principiile de drept în materie și ca atare sentințe supuse recursului urmează a fi casată fără trimitere, rămânând în vigoare cartea de judecată No. 1701 din 1926, al cărui caracter este definitiv.

Pentru aceste motive, Curtea în numele legii admite recursul, etc.

NOTĂ. — Se întâmplă rar, totuși se întâmplă uneori, ca după pronunțarea unei hotărâri procedura să dispară dela dosar. Partea condamnată nu lipsește, în acest caz, să facă contestație, susținând că procedura nu a fost bine, sau nu a fost de loc, îndeplinită pentru ziua judecătorești. Aceste contestațiuni mergeau, mai înainte vreme, în mod sigur la țintă, adică la anularea hotărârei.

Dela un timp, jurisprudența a început însă să reacționeze împotriva acestor practice, respingând contestațiunile întemeiate pe un asemenea motiv. În afară de decizia ce adnotăm, mai putem cita, în acelaș sens, și decizia No. 1487 din 1924 a Inaltei Curți

de Casație s. I, publicată în *Jurisprudența Generală*, pag. 11 din 1925.

Argumentul Inaltei Curți este în esență, în ambele decizii, următorul: odată ce hotărîrea constată că procedura a fost îndeplinită, presunția este în sensul acesta și în orice caz o asemenea constatare nu s'ar putea ataca decât numai pe calea inșcripției în fals.

Argumentul acesta pare inspirat mai mult de necesitatea de a se pune o stavilă aceloră, foarte puțini de altfel, cari practică sistemul de a sustrage procedura din dosar și de a face apoi contestație.

El nu cadrează însă nici cu ceea ce se petrece în practică, cu ocazia desbaterilor, și nici cu rigoarea principiilor.

În practică este știut că după strigarea părților, grefierul în fiecare dosar, face referatul său oral, afirmând dacă procedura este sau nu îndeplinită. Acest referat nu este controlat de prezident, care nu verifică procesele-verbale de îndeplinirea procedurii, așa încât chiar dacă aceste procese verbale ar exista la dosar, cum afirmă grefierul, încă mai rămâne chestia de a se ști cum a fost îndeplinită procedura, adică dacă s'au respectat în mod strict dispozițiunile articolelor 74 și urm. din procedura civilă, sau 68 din legea judecătoriilor de ocoale.

Cu ocazia contestației se pot prezenta două ipoteze: sau procedura lipsește cu totul, sau ea este atașată la dosar, însă este viciată. În sistemul adoptat de Inalta Curte este mai bună situația contestatorului, atunci când procedura se găsește atașată la dosar. Dacă contestatorul dovedește că ea este viciată, contestația se admite. Dar dacă procedura a dispărut, contestatorul va suferi rigorile sistemului jurisprudențial consfințit prin decizia ce adnotăm, și prin decizia No. 1487 din 1929, și va cădea în contestația sa.

Meritată pedeapsă, se va spune, pentru acel care a sustras procedura, și apoi îndrăznește să facă contestație. Prea mică pedeapsă, spunem noi, pentru acel care a procedat astfel. Lui ar trebui să i se aplice pe lângă pedeapsa respingerii contestației, și dispozițiunile articolului din codul penal privitor la asemenea sustragere de acte publice.

Dar dacă procedura s'a pierdut fără vina lui, de pildă fiindcă n'a fost cusută și s'a amestecat cu alte hârtii, sau a intrat în alt dosar. Sau dacă chiar acela, care a obținut o hotărîre pe baza unei proceduri viciate, se gândește în urmă să o sustragă, pentru a face imposibilă contestația celui condamnat?

Iată dar că pentru a închide calea unor contestatori de rea credință, s'a deschis poate calea săvârșirii unor nedreptăți ireparabile, respingându-se și contestațiile celor întru nimic vinovați.

Dar chestiunile de fapt nu comptează, atunci când urmează a se hotărî numai în lumina principiilor. Și deciziunile Inaltei Curți, deși par a fi influențate

de dorința stăvilirii unei practice, sunt însă motivate strict în drept.

Să fie oare exact însă că e nevoie de inșcripția în fals spre a combate constatarea, inserată într'o hotărîre judecătorească, că procedura este completă? Această constatare este desmințită prin chiar faptul lipsei pieselor dela dosar, și judecătorul de instrucție, în această privință, nici el nu ar putea constata altceva. Nu este nevoie de inșcripție în fals nici pentru a constata că nu s'a respectat gradația prevăzută de art. 74 pr. civ., deși instanța afirmă că procedura este completă, atunci când procedura, conservată la dosar, infirmă această afirmație. Nevoie de procedura falsului este numai atunci când agentul face afirmațiuni inexacte în procesul său verbal de îndeplinirea procedurii, ceea ce este cu totul altceva. Constatările instanțelor judecătorești, când sunt în contradicție cu piesele din dosar, se verifică și se rectifică chiar cu acele piese, fără nici o nevoie de intervenția cabinetelor de instrucție.

Iată motivele pentru care, apreciind motivele ce par a fi prezidat la stabilirea jurisprudenței de mai sus, credem însă că ea nu cadrează cu adevăratele principii, și că voind să stăvilească unele practice delictuoase, ar putea da naștere la nedreptăți tot așa de mari.

HUGO FRIEDMANN
Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a Audiența de la 8 Ianuarie 1930

Președinția D-lui C. CHISELIȚĂ, consilier
Lt. Radnofay George condamnat de Consiliu de Război
Decizia No. 1

Amnistie. Condamnare în contumacie. Dacă și când beneficiază de amnistie ?

In absența unei predări sau prinderi a contumacelui deciziunea de condamnare în contumacie își păstrează toate efectele legale, facultatea de purgare acordată de art. 481 proc. pen. contumacelui, atâta vreme cât nu este exercitată, neputând ataca întru nimic caracterul său definitiv, și în consecință o asemenea condamnățiune este definitivă și, potrivit art. 1 al Decretului 1467 din 13 Mai 1929, exceptată de la beneficiul amnestiei.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Lt. Radnofay Gheorghe în contra deciziei cu No. 452 din 929 a Consiliului Permanent de Revizie al Armatei.

Ascultând pe d-l procuror Al. Căpățână în concluziuni.

Deliberând,

Asupra recursului introdus de Radnofay Gheorghe în contra deciziei cu No. 452 din 1929 a Consiliului Permanent de Revizie al Armatei, prin care confirmându-se procesul-verbal din 7 August 1929 al Consiliului de Război de pe lângă Corpul VI de Armată Cluj, s'a respins cererea recurentului de a fi amnistiat conform Decretului cu No. 1467 din 13 Mai 1929.

Având în vedere că prin motivul de casare formulat recurentul invoacă beneficiul susmenționatului decret, susținând că infracțiunea pentru care a fost condamnat

nat în contumacie fiind politică, este amnestiată.

Având în vedere că din cuprinsul deciziunii supuse recursului rezultă că prin sentința consiliului de Răsboiu al Corpului VI de Armată cu No. 271 din 1921, recurentul a fost condamnat în contumacie la muncă silnică pe viață, pentru crima contra siguranței statului prevăzută și pedepsită de art. 53 tit. II adițional c. j. m. și că posterior, prin petițiunea din 11 Iunie 1929 a solicitat Primului Comisar Regal după lângă zisul Consiliu, aplicațiunea menționatului decret de amnestie.

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. 1 al decretului din 13 Mai 1929, infracțiunile politice, în privința cărora a intervenit o hotărâre definitivă sunt exceptate de la beneficiul amnestiei.

Că potrivit art. 481 pr. penală aplicabil, pe temeiul art. 172 c. j. m. și sentințelor Consiliului de Răsboiu deciziunile date în contumacie precum și procedurile făcute în contra contumacelui nu sunt nimicite și urmărirea nu are a fi reluată în privința-i, după formele ordinare, decât dacă, înăuntrul termenului de prescripție, acesta sa predat sau a fost prins.

Că dar, în absența unei atări predări sau prinderi deciziunea de condamnare își păstrează toate efectele legale, facultatea de purgare acordată de susmenționatul text, contumacelui, atâta vreme cât nu este exercitată, neputând ataca întru nimic caracterul său definitiv.

Că în asemenea condițiuni și cum în speță este necontestat că recurentul și-a purgat condamnatiunea dată de Consiliul de Răsboiu al Corpului VI de Armată, urmează că aceasta este definitivă și prin consecință, potrivit art. I al Decretului cu No. 1467 din 13 Mai 1929, exceptată de la beneficiul amnestiei, astfel că recursul are a se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul în contra deciziunii cu No. 452 din 1929.

NOTA. — Contumace sau rebel contra legii este declarat acuzatul care, deși i s'a făcut notificările legale să se prezinte la judecată, totuși refuză.

Deciziunea de condamnare în contumacie are un caracter definitiv și irevocabil atâta timp, cât contumacele, înăuntrul termenului de prescripție a pedepsei, nu se prezintă înaintea instanței care l-a condamnat, pentru a fi judecat din nou, după procedura comună.

Aceste principii în materie de contumacie sunt unanim admise de doctrina și jurisprudența franceză și română (Pentru doctrina și jurisprudența fr. vezi *Garraud*. *Traité*, vol. IV, iar pentru doctrina română *Tratatul Tanoviceanu, Dongoroz*, vol. III, No. 717, pag. 367; *Hamangiu* Pr. pen. ad. sub art. 481).

Ce se întâmplă însă, dacă înăuntrul termenului de prescripție, infracțiunea pentru care contumacele a fost judecat și condamnat, a fost amnestiată?

Prin însăși faptul amnestierii, contumacele este purgat de pedeapsă, sau trebuie să se satisfacă cerințele art. 481 pr. penală, adică să se prezinte înaintea instanței care l'a condamnat și să ceară să fie judecat din nou, și cu această ocaziune să invoace beneficiul amnestiei?

Inalta Curte de Casație, cu drept cuvânt, a decis în speță, că atâta timp cât contumacele nu s'a

prezentat personal înaintea instanței care l'a condamnat, ca să-și purgeze contumacia, ci numai prin procurator, cerințele art. 481 pr. pen. au fost satisfăcute, și ca atare deciziunea de condamnare își păstrează caracterul de irevocabilitate și deci potrivit art. 1 din decretul de amnestie 1467 din 13 Mai 1929, contumacele nu mai poate invoca beneficiul amnestiei.

Prezentarea contumacelui este deci o condiție legală, sine qua non purgarea nu-și poate produce efectele de a nimici deciziunea de condamnare. Ea este o dovadă că cel declarat de rebel al legii, a intrat în legalitate, ori nu se poate întinde clemența regală asupra unui individ care este încă declarat rebel al legii.

Iată pentru care temeiuri, soluțiunea Inaltei Curți este perfect juridică și face o bună aplicațiune a principiilor în materie de contumacie, chiar când faptul celui condamnat în contumacie s'ar bucura de beneficiul amnestiei.

Ori acest beneficiu nu se poate întinde dincolo de marginele legalității, fără a aduce grave prejudicii operei de represiune.

E. C. DECUSARĂ.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I.

Audiența din 13 Noembrie 1929

Președinția d-ului I. G. SOLOMON, Președinte

Petre Ganciu cu Pulheria Doiciu

Deciziunea Civilă No. 628

Vânzare. Act sub semnătură privată netranscris. A doua vânzare. Act autentic transcris. Refuzul vânzătorului de a preda imobilul primului cumpărător. Acțiunea acestuia pentru a i se preda imobilul. Imposibilitate de executare. Art. 1313 c. civ. și 723 pr. civilă.

Acela care vânzând un imobil la doi cumpărători din cari numai cel posterior a transcris actul, deși rămâne răspunzător față de primul cumpărător pentru reparațiunea integrală a daunelor cauzate, nu poate fi însă obligat să-i predea în natură acest imobil de oarece prin vânzarea ulterioară transcrisă, imobilul a ieșit din patrimoniul său.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Petre Ganciu în contra sentinței civile No. 907 din 2 Noembrie 1925 a Tribunalului Ilfov secția I-a c. cor., prin care a fost obligat să predea intimatului Pulheria Doiciu un teren vândut de apelant prin chitanța din 16 Mai 1912 autorului ei Anton Doiciu.

Având în vedere că în fapt e necontestat că la data intențării acțiunii imobilul nu mai era în posesiunea vânzătorului, fiind înstrăinat de acesta unui terțiu care a conservat față de intimată opozabilitatea cerută de dispozițiunile art. 723 procedura civilă.

Considerând că obligațiunea de predare al cărei scop imediat este acțiunea de față, fiind făcută imposibilă prin fapta vânzătorului, acesta deși rămâne răspunzător față de intimată pentru reparațiunea integrală a daunelor cauzate, nu poate fi obligat să predea în natură acest imobil care a ieșit din patrimoniul apelantului.

Că această soluțiune cu atât mai necesară cu cât în acțiunea de față nefiind chemat în judecată și terțul achizi-

tor pentru a i se putea opune hotărârea de predare, nu poate fi admisă intimata să invoace dreptul sau de predare opozabil terțiului, fără a articula fața de aceasta și în mod contradictor vre-o cauză de nulitate a vânzării, lie întemeiată pe simulațiune, fie prin alt mod de desființare a contractului.

Că întrucât intimata nu a indicat înaintea Curții nici un indiciu de asemenea natură, chiar dacă ar fi admisă, să se dispenseze de uitarea acelu terțiu și întrucât s'a restrâns obiectul acțiunii numai la predarea în natură a imobilului este în interesul prestigiului justiției de a refuza o condamnățiune al cărei obiect să nu poată fi executat. Că așa fiind urmează a se admite apelul făcut de Petre Ganciu.

Că în ce privește apelul făcut de Pulcheria Doiciu în contra sentinței care a obligat pe P. Ganciu să predea imobilul sau să plătescă suma de 29.954 lei și 70 bani, el este virtual fără nici un interes pentru că în cazul când Curtea ar fi menținut sentința Tribunalului, obiectul principal al obligațiunii, dacă era în natură, se execută la alegerea apelantei Doiciu, echivalentul în bani la care renunțase ne având nici o influență asupra hotărârii câștigătoare dela Trib. dacă Curtea ar fi menținut-o.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată cerute pe baza art. 140 și 146 pr. civ. le fixează la suma de 2000 lei.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte I. G. Solomon, Curtea admite apelul făcut de P. Ganciu, etc.

NOTA. — O persoană vinde succesiv acelaș imobil la doi cumpărători deosebiți; între vânzător și primul cumpărător, contractul de vânzare este constat prin act sub semnătură privată și netranscris; cea de a doua vânzare este consfințită prin act autentic și transcris.

Vânzătorul refuzând predarea imobilului vândut, primul cumpărător îl chiamă în judecată să-și îndeplinească această obligațiune considerată de legiuitor ca una din acele obligațiuni principale care incumbă vânzătorului conform art. 1313 cod. civ. În instanță, vânzătorul, pentru a justifica refuzul de executare invoacă, între alte mijloace de apărare, imposibilitatea de executare rezultând din faptul vânzării ulterioare.

Instanța de fond reformând sentința primei instanțe, admite ca constant faptul deținerii imobilului de către cel de al doilea cumpărător și în consecință argumentează că obligațiunea de predare a devenit imposibilă prin fapta vânzătorului, astfel încât acesta nu poate fi ținut să predea în natură imobilul vândut care a eșit din patrimoniul său; că pe de altă parte este în interesul prestigiului justiției de a refuza o condamnățiune al cărei obiect nu poate fi executat; concluzia raționamentului reproduș mai sus a fost respingerea ca nefondată a acțiunii intentate de cumpărător.

Credem că soluțiunea dată de Curte litigiului dedus înaintea ei ca și argumentațiunea pe care se întemeiază sunt greșite.

În adevăr Curtea confundă menirea instanței chemate să judece în fond un raport de drept cu rolul instanței de executare.

Instanța de judecată, sesizată cu cererea tinzând

la predarea imobilului vândut era îndreptățită să intre în examinarea unei singure cestiuni și anume să constate dacă contractul de vânzare invocat de reclamant în sprijinul cererii sale întrunește toate elementele de existență și validitate inerente contractului. Această constatare făcută, în mod firesc și necesar, acțiunea urmă să fie admisă, căci consimțământul părților contractante fiind liber și conștient, obiectul vândut fiind determinat sau determinabil și licit iar prețul fiind serios și determinat sau determinabil, toate elementele esențiale pentru formarea contractului de vânzare se găsesc întrunite și deci vânzarea trebuie să producă toate efectele și consecințele care derivă din natura sa. Nu este îngăduit instanței de judecată să refuze de a consfinți efectele unui contract de vânzare și astfel să ajungă în mod indirect la desființarea contractului însuși sub cuvânt că hotărârea care ar recunoaște obligațiunea legală a vânzătorului de a predă lucrul vândut, nu va putea să fie executată în fapt din culpa vânzătorului care a vândut a doua oară acelaș lucru. Nu este în drept și nu poate instanța să prejudice ceea ce se va întâmpla cu ocaziunea executării, dacă cumpărătorul va putea sau nu să aducă la îndeplinire hotărârea obținută, fiindcă rezolvarea acestei cestiuni depinde de împrejurări multiple și variate pe care instanța sesizată cu judecata fondului litigiului nu este chemată să le aprecieze sau să le examineze prin anticipație.

Cu prilejul executării hotărârii de predare și în cazul când s'ar face contestație din partea terțiului, pretins cumpărător, se va examina de instanța competentă dacă imobilul a făcut obiectul unei transmisiuni reale în favoarea terțiului și în acest caz dacă vânzarea mai poate produce vre-un efect fiind dată clauza rezolutorie expresă din actul de vânzare ca sancțiune a obligațiunii impuse cumpărătorului de a clădi într'un termen anumit dela autentificare, sau dacă din contra vânzarea e numai simulată și făcută cu scopul de a zădărnici efectele vânzării anterioare.

Motivarea dată de Curte soluțiunii admise, în sensul că respingerea acțiunii cumpărătorului s'ar impune față de împrejurarea că instanța a fost legată numai între cumpărătorul reclamant și vânzătorul pârât, fără ca terțul achizitor să fi fost chemat în judecată pentru ca hotărârea dată să-i fie opozabilă, este evident neîntemeiată, căci este un principiu elementar că chemarea în instanță a unui terțiu pentru a-i face opozabilă, hotărârea care va interveni, este o cestiune de apreciere pentru reclamant, constituie un drept pentru el, de care se poate folosi sau nu, iar nici de cum o obligațiune care să fie sancționată de judecată cu respingerea acțiunii față de partea chemată în judecată.

Ne mărginim a cită în această privință, un pasaj din tratatul clasic de procedură civilă a lui Garsonnet, ediția 2-a par. 938 pag. 224 și 225:

„On n'est jamais tenu de mettre un tiers en cause et le tribunal n'a pas le droit de prendre d'office une telle mesure; c'est à chaque partie de voir, à ses risques et périls, si elle préfère de se défendre seule ou appeler un tiers à son secours, si elle veut se contenter d'un jugement qui ne sera opposable qu'à son adversaire actuel ou si elle ne fera pas mieux de le rendre commun avec d'autres personnes qui pourraient le contester plus tard”.

Respingerea de către Curte a cererii de predarea lucrului vândut formulată de către cumpărător, este cu atât mai surprinzătoare, cu cât nici chiar în ipoteza când lucrul vândut nu s'ar fi găsit în patrimoniul vânzătorului, în momentul vânzării, cu alte cuvinte chiar în caz de vânzare a lucrului altuia, soluțiunea Curții nu s'ar justifica. În adevăr, în dreptul francez față de textul categoric al art. 1599 codul civil, doctrina și jurisprudența admit în genere că vânzarea lucrului altuia este nulă atunci când intențiunea comună a părților contractante a fost ca efectul translativ de proprietate al contractului să aibă loc din chiar momentul încheierii lui. Totuși autorii nu sunt de acord nici asupra naturei nulității nici în ce privește fundamentul juridic al acestei nulități (1).

În dreptul nostru, în lipsa unui text care să reglementeze această cestiune, s'au ivit păreri variate în doctrină, astfel Alexandresco (2) admite nulitatea absolută a vânzării pentru lipsă de cauză, Matei Cantacuzino (3) susține că suprimarea art. 1599 c. civ. francez, ne permite să rezolvăm cestiunea la lumina principiilor generale; că, prin urmare, dacă părțile au înțeles a face o vânzare translativă de proprietate, aceasta presupune o eroare substanțială care va da loc la nulitate. Deci e vorba de o nulitate relativă bazată pe eroare. Nacu (4), Degré (5) și subsemnatul (6) suntem de părere că vânzarea este valabilă dar resolubilă.

Curtea noastră de Casație, în rarile cazuri când a avut ocaziunea să se pronunțe asupra cestiunii, pare a înclina în sensul acestui din urmă mod de a vedea (Decizia Cas. I, no. 451 din 899 în Buletin pg. 1371 și decizia din 24 Aprilie 1900 în Dreptul pe 1900 cu nota lui Degré).

Caracterul rațional al acestei concepțiuni este conformat de *Colin et Capitant* în *Cours élémentaire du Droit civil français* t. III, pg. 443 care consideră că dacă n'ar exista în codul civil francez dispoziția art. 1599, concepțiunea cea mai simplă și care s'ar

impune în mod evident ar fi cea care admite validitatea vânzării lucrului altuia dar rezolubilă după cererea cumpărătorului întrucât vânzătorul a convenit, obligațiunii sale, netransferând cumpărătorului, proprietatea lucrului vândut.

Argumentul a fortiori care se desprinde din considerațiunile mai sus expuse, este ușor de văzut. Atât în sistemul generalmente admis în doctrina și jurisprudența franceză cât și în părerile susținute sau consfințite în legislațiunea noastră, fie că se admite nulitatea relativă bazată pe eroarea cumpărătorului, fie că se admite caracterul resolubil al vânzării lucrului altuia, în toate cazurile este cert că vânzătorul nu poate să intenteze acțiunea în nulitate sau rezoluțiune pentru a obține desființarea vânzării. Așa fiind este evident că vânzătorul nu poate nici pe cale de acțiune, nici pe cale de excepțiune să nesocotească vânzarea pe care a încheiat-o și să refuze executarea obligațiunilor ce-i incumbă în calitate de vânzător, atunci când vânzarea este incontestabil valabilă fiindcă lucrul vândut era în patrimoniul vânzătorului în momentul vânzării și a fost înstreinat a doua oară prin dol, fie în mod real, fie în mod fictiv în favoarea unui terțiu, ulterior primei vânzări.

În ce privește prestigiul justiției invocată de Curte ca argument de ordin etic în sprijinul deciziunii sale, credem că interesul prestigiului puterii judecătorești, departe de a putea justifica soluțiunea dată, din contra o condamnă.

Nu poate să sufere demnitatea justiției din cauza unei eventuale dificultăți sau imposibilități de fapt a executării unei hotărâri, căci raționând astfel ar trebui ca o instanță judiciară înainte de a condamna pe un debitor la plata datoriei, să facă o anchetă prealabilă pentru a constata dacă nu cumva e insolubil și deci creditorul va fi în imposibilitate de a executa hotărârea condamnatorie.

Credem însă, că nu se înalță prestigiul justiției atunci când o instanță judecătorească consfințește cu autoritatea ei, apărarea unui împlicat care invoacă propriul său dol pentru a refuza executarea unui contract pe care l-a încheiat. Buna credință și echitatea trebuind să fie la baza raporturilor de drept și a hotărârilor judecătorești, Curtea de Casație franceză într-o decizie din 29 Iulie 1874 (7) sintetizează în mod elocvent concepțiunea care se impune despre rolul justiției în următorii termeni: „il serait aussi contraire à la morale qu'à la dignité de la magistrature que celle-ci laissât en matière civile, discuter dans son prétoire sur le sens, la portée et les effets des pactes honteux que la conscience publique flétrit”.

ALEX. CERBAN

Prof. de Drept Civil la Universitatea din București

1) Vezi analiza critică a acestor sisteme într'un studiu publicat în *Dreptul* pe anii 1898 și 1899 „Despre actele juridice cele mai importante făcute în patrimoniul altuia” de Alex. Cerban.

2) *Tratat de drept civil* t. VIII, p. 570—576.

3) *Elemente de drept civil* p. 655.

4) *Comparațiune între codul civil român și codul Napoleon*, p. 655.

5) *Dreptul* pe 1900 no. 46.

6) *Dreptul* pe 1898 și 1899.

7) *Dalloz*, 1875, 2, 127.

TRIBUNALUL IAȘI SECȚIA III-a

Audiența dela 19 Noembrie 1929

Președenția d-lui EȘANU, Președinte

Reclamant: C. Stoicovici și d. Bucsan prin d. av. Florin Sion

Pârât: I. Vidrașcu cu d. av. Alfons Herovanu

Perimare. Act intrerupător. Art. 257 pr. civ.

Când o parte a introdus două cereri de perimare consecutive, din care prima este anulată ori respinsă, termenul celei de a doua se află întrerupt întrucât prima perimare a suspendat procesul de fond.

Având în vedere că în speță se constată că reclamantul a introdus o primă cerere de perimare la data de 8 Octombrie 1929 (iar a doua pe la 4 Noembrie 1929. — Nota Adnotatorului),

Că de la această dată, ca un efect al cererii de perimare, suspendându-se judecarea fondului până la complectarea ei soluționare, s'a pus în imposibilitate oponentul de a face vre-un act de procedură cu caracter contradictoriu și ca o consecință a acestei suspendări naturale, nu poate curge nici perimarea contra instanței pe tot timpul cât părțile se găsesc în judecată asupra cererii de perimare.

Că a decide contrariu, ar însemna a expune partea să i se prime opoziția, nu din propria sa culpă, așa cum rezultă din art. 257 pr. civ., ci din reaua credință a adversarului său, care introducând o cerere de perimare înainte de expirarea termenului, ar pune-o în imposibilitate de a face în tot acest timp vre-un act de procedură cu caracter contradictoriu, iar apoi introducând o nouă cerere în termen, ar obține perimarea, bazată pe propria sa vină (de remarcat că partea adversă a cerut fixarea de termen totuși în procesul de fond, dar după cea de a doua perimare. — (Nota Adnotatorului).

Considerând că prima cerere de perimare fiind introdusă la 8 Octombrie 1929 și soluționată la 11 Noembrie 1929, pentru tot acest timp necurgând termenul de perimare, prezenta cerere este nefondată.

(ss) Eșanu, Comârzan.

NOTA. — Trebuie să constatăm, cu tot regretul, că nu ne putem împăca cu soluția dată de tribunalul Iașilor s. III prin sentința de mai sus și care avem credința că va rămâne stingheră în analele justiției, căci o respinge logica faptelor și logica principiilor.

In adevăr:

I. Privitor la logica faptelor:

Iată o parte, care, găsindu-se ambarasată dacă are a considera perimarea împlinită dela unul, sau altul, din ultimele acte de procedură, ale cauzei, formează, pentru mai multă siguranță două cereri de perimare succesive, din care prima nici nu ajunsese la cunoștința părții adverse care își continua liniștit beatitudinea dezinteresării față de instanța pe care o deschisese.

Este nelogic ca actul acesta de diligență al unei părți să fie întors în contra sa, și a i se atribui încă și efecte utile neglijenței susținute a reclamantului.

Și chiar dacă prima perimare se găsește ca neîntemeiată, nu se poate spune că a doua ar fi fost astfel prejudiciată în efectele sale, căci „*utile per inutile non vitiatur*“.

II. Privitor la logica juridică.

Ar fi oșios să refacem aci întreaga teorie generală a peremțiunii și naturei ei juridice.

Totuși este locul a sublinia că peremțiunea este împedicală prin intervenirea unui act cu „*caracter intrerupător de perimare*“.

Și art. 257 pr. civ. are grijă a sublinia, definind acest act: „*Se privește ca act intrerupător de perimare,*

orice act de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictoriu“

Ca atare, caracterizând și mai de aproape actul intrerupător de perimare el cată a fi:

1. Un act emanat de la partea interesată; și astfel ori ce act emanat dela un al treilea, (vezi exemple în *D. Chebacji*, Tr. teoretic și practic de procedură civilă, pg. 172) nu intrerupe perimarea. Actele emantate de la partea adversă pot echivala doar cu renunțarea la perimare și sub acest aspect, perimarea făcută nu acuză o atare manifestare de voință.

2. Actul să fie făcut cu caracter contradictoriu și sub acest unghiu Procedura civilă comentată de *E. Dan* subsemnează art. 257 pr. civ. un material bogat de noțiuni și exemplificări.

3. „Actul să facă parte din instanță“ — zice *Chebapci* — și aceasta rezultă din natura juridică în sine a instituțiunei. Și nu va fi act intrerupător actul extrajudiciar, ca: somație, comandament, etc. și nici actele judiciare separate, cum era în speța o cerere de perimare formată de partea adversă.

4. „Actul să fie valabil“ — *Chebapci* loco cit. — etc. Căci un act a cărui nulitate s'a pronunțat — zice *Chebapci* — nu produce nici un efect; ca și în cazul când actul s'ar fi retras. Tot așa și în speța de mai sus, perimarea anulată, ce efect mai putea ea să producă? Nici unul.

A vorbi despre efectul „suspendării“ pe care l-ar produce perimarea primă introdusă, prin raportarea efectului ei la a doua perimare, este cu totul nejuridic, căci „suspendările“ sunt de strictă interpretare și nu pot fi altele decât acelea create de art. 253 și 254 proc. civ.

Dar aci mai intervine și altceva în discuțiunea situațiunei specifice și anume influența exercitată de jurisprudența Casației noastre, și publicată în *Dan*, sub art. 257 n. 191; al căreia „speță“ este sumar reprodușă „*În timpul judecării primei cereri de perimare, orice dispozițiuni în privința fondului însuși sunt în mod natural suspendate, căci numai după pronunțarea unei hotărâri definitive asupra cererii de perimare se poate intra în cercetarea fondului...*“

Nu am avut posibilitatea de a controla mai de aproape speța depusă în cercetarea Casației noastre, dar căutând a-i descifra sensul, acest sens este logic, dar cu totul altul. In adevăr, nu se poate zice că, dacă nu este întemeiată perimarea cerută, apoi să vii și să formezi o perimare pe baza timpului de nelucrative curs cu ocazia judecării acțiunei de perimare. Și desigur că este drept și nu fiindcă perimarea suspendase, propriu zis, perimarea, dar fiindcă nu se poate considera ca neglijență din partea părții, de a mai pune termene în tot acest timp, în o acțiune al căreia curs era obstaculat deja prin așteptarea soluționării cererii; dar nu aceasta era speța adusă în judecata tribunalului Iași.

FLORIN SION.

A apărut:

— PROCEDURA PENALĂ, după ultima doctrină și jurisprudență, având anexe: Regulamentul de Ad-ție publică pentru funcționarea Curților cu jurați, Formular de chestiunile la jurați asupra complicității, Tablou sinoptic de ședință a Curții cu jurați, Legea p. permanentizarea camerei de punere sub acuzare din București, însoțită și de un INDICE alfabetic care înlesnește cercetările, de *N. Jac Constantinescu*, Președinte la Curtea de Apel București. Prețul 150 lei.